

WOLFGANG AMADEUS MOZART JA TEMA OOPER „DON JUAN“

„Noorte
Haal“

Ooperi esietenduse puhul RAT «Estonias»

5. VII
1952

Wolfgang Amadeus Mozart kuulub nende geniaalsete heliloojate hulka, kelle looming avas uued teed järgnevate põlvkondade kunstnikele. Oma lühikese eluea jooksul (1756—1791) saavutas ta looming sellise kiipsuse, mis on tavaliselt seotud suurte elukogemustega. Mozarti loomingus nägid inspiratsiooni, täiuslikkuse ja sügava muusikalise töö allikat tema vanem kaasaegne Haydn, Beethoven, Schubert ja sellised üksteisest erinevad heliloojad nagu Rossini, Glinka, Tanejev, Tšaikovski, Mendelssohn, Gounod, Grieg ja paljud teised. Eriti kõrgelt hindasid Mozarti loomingut vene klassikud.

Mozartil oli erakordne anne ühendada ilu kunstis sügava elutunnetusega, temperamendi jõudu mehise tahte ja realistliku tundega. Mozarti looming on XVIII sajandi klassikalise mõtlemise tippsaavutus, mis on rikastatud ja õilistatud 80. aastate vabastuslike tendentsidega. Tema loomingus ilmnes esmakordselt tüü selgusega kunsti sünteesi idee — ta suutis ühiste ideede ja kujude abil ühendada erinevaid žanre, säilitades sealjuures iga žanri autonoomsuse. Tema lavateosed viisid lõpule ülemineku ooperilt muusikalisele dramale, rajades alused kogu romantilisele dramaturgiale. Mozarti näol kerkib meie ette revolutsioonilise kunstniku-humanisti kuju tema vanakumatu usuga ellu, visa ja otsiva kunstniku kuju, kes pole veel valminud aktiivseks võitluseks, kuid on juba tunnetanud ühiskondlike suhete keerukust ja inimhinge mõõtmatu rikkust.

Mozart ei olnud kunagi „puhta kunsti“ esindaja. Ta kuulub nende elujõuliste kunstnike hulka, kes kõige veenvamalt tõestavad, et sellist kunsti pole üldse olemas. Tema loomingulist meeletoodit võiks nimetada poeetiliseks realismiks. Kogu tundesügavuse ja dramatismi juures iseloomustab Mozarti loomingut suurepärase vormitäiuslikkus. See on Mozarti loominguiline olemus. Tema loomingu keskseks kujuks on inimene, kes tegutseb ja võitleb oma õnne eest, mõtiskleb

või on haaratud kirest. Sügavaima tähelepanuga vaatleb Mozart inimeste iseloomusid ja vastastikuseid suhteid, nende sotsiaalseid kokkupõrkeid ja ülevaid püüdlusi. See avaldub tema meloodiate rikkuses ja väljendusvahendite külluses. Vokaalstiili ja orkestri täiusliku valdamise tulemusena on Mozarti ooperites ühetaoliselt väljendusrikkad nii lauljate kui ka orkestripartiid. Tema muusikalised kujud esinevad kuulajale ühtsetena ja terviklikena, säilitades alati tiheda, vahetu kontakti tegelikkusega. Selles seisabki Mozarti teoste surematust.

Ooperižanr on Mozarti loomingus väga tähtsal ja olulisel kohal. Mozart tundis ooperi vastu erilist poolehoidu ja püüdis omakorda teostada ooperireformi, mis tal ka õnnestus. Tema ooperite hulgas seisab esikohal „Don Juan“ kui täiesti uudne psühholoogilise muusikalise draama žanris teos. Mozarti „Don Juan“ esietendus Prahast 1787. aasta oktoobris, ning tänu oma muusikalise ja dramaturgilise külje sügavale realismile on see ooper püsivalt laval juba 165 aastat ja saanud üheks nõukogude publiku lemmikteoseks.

„Don Juani“ süžee on väga vana. Selle töötas 1630. a. esmakordselt välja hispaania kirjanik Tirso de Molina ning sellel legendil on ka teatud ajalooline alus. Nimelt kõneldakse, et kunagi keskajal olevat tõepoolest eksisteerinud keegi Don Juan Tenorio, pärit kuulsast Andaluusia perekonnast ning tuntud oma seiklejalike eluviiside poolest. Ta olevat tõepoolest tapnud ihe linnatüü, olles enne seda rõõvinud tema tütre Linnatüü maeti frantsiskaanlaste kloostrisse ning talle püstitati mälestussammas tema raiakujuga. Mungad, keda Don Juan oli solvanud, olevat ta salaja tapnud, levitades hiljem kuuldust, et Don Juan langes põrgutulle sel hetkel, kui ta solvas linnatüü kuju. XVII sajandil ilmus portugali jesuiidi poolt kirjutatud romaan „Vita et mors sceleratissimi Principi Domini Johannis“. See jesuiidi romaan kujutas endast allegoorilist satiiri Alfons VI kohta, kelle va-

litsuse ajal autor elas. XVIII sajand tõi legendi käsitluse didaktilise ja moraliseeriva elemendi — sellised olid Goldoni ja Moliere'i näidendid ja Glucki ballett „Don Juan ehk Karistatud patune“. Kuid legendi dramatism ning selles esinevate kujude realism ei olnud veel avatud. Selle teostasid esmakordselt Mozart ja libretist Lorenzo da Ponte oma geniaalses ooperis.

27. ja 28. juunil 1952 toimus Riikliku Akadeemilise Ooperi- ja Balletiteatris „Estonia“ Mozarti ooperi „Don Juan“ esietendus. Lavastamisel on teatri kollektiiv lähtunud Mozarti ooperi sügava realistlikkuse täiusliku avamise ja tema stiili säilitamise nõuetest. Olles tutvunud „Don Juani“ lavastamise kogemustega mitmetes venasvabariikide teatrites ning uurinud läbi suure hulga kirjanduslikku ja illustreerivat materjali, on ooperi lavastaja Stalini preemia laureaat, VNFSV teeneline kunstnik Aleksander Viner loonud haarava lavastuse, milles suure emotsionaalsuse ja tõepärasusega elustuvad vana hispaania legendi kujud.

Suurepäraselt esitas ooperi nimisalase nõudlikku ja mänguliselt rasket osa Stalini preemia laureaat, Eesti NSV teeneline kunstnik Georg Ots. Lorenzo da Ponte poolt kavandatud koomilise leeri ja kogu ooperi keskne kuju — Don Juan — ületab Mozarti muusikalises käsitluses kaugelt koomilise tege- lase raamid.

Kuna „Don Juan“ on kirjutatud nn. „tormi ja tungi“ perioodil, mil isiksuse piiramatu vabaduse probleemid olid ühiskondlikus mõtlemises eriti aktuaalsed, omandades sageli isegi sügavalt individualistliku iseloomu, püüab Mozart Don Juani kuju, vaatamata selle põhiliselt negatiivsele iseloomule, muusikalises igati õilistada. Mozart tõstab esiplaanile tema jõu, ebatavalise võlu, võimukuse ja julguse. Kogu tema muusikaline partii on täis õilsust ja mehisust. Mozarti Don Juan ei ole koomöödia armastaja, vaid tugev isiksus, kes omas võlu ja võimukust. G. Ots andis elulise ja veenva Don Juani kuju, milles olid kehastatud kõik need omadused, tuues reljeefselt esile ka Don Juani negatiivsed jooned. Eriti jõuliselt avaldub see ooperi finaalis, kus Don Juan vastandab Komtuuri raiakuju ebamaisele jõule ainult oma raudse tahte ja julguse, õigustades sealjuures oma pahelisust ja keeldudes oma tegusid kahetsemast. Don Juani osa vajaks aga siiski kohati veidi roh-

kem elavust ja liikuvust. Üldiselt võib siiski öelda, et Don Juan on üks G. Otsa poolt paremini kehastatud kujusid, milles avaldub täiuslikult tema laulja- ja näitlejalalent.

Hästi tuli Don Juani teenri Leporello küllaltki raske osaga toime Ott Raukas. Mozarti Leporello on koomik, argpüks, maiasmokk, pilkaja ja kelm, kes on sealjuures kiindunud oma peremehele ning valmis jagama temaga iga suguseid seiklusi. Kõiki neid iseloomujooni kehastas Ott Raukas suure mõõdutundega ja koomilise külje liigse rõhutamiseta, luues realistliku ja meeldejääva kuju.

Üks raskemaid osasid ooperis on donna Anna osa. „Don Juani“ üheks dramaturgiliseks lahenduseks on iseloomude grupeerimine ühtsete psühholoogiliste tsentrite ümber, mis on kehastatud ühelt poolt Don Juani, teiselt poolt Komtuuri kuju ja mis võimaldab üksikuid tegelasi iseloomustada ka kaudselt. Nii kandub Komtuuri viha oma tütre võrgutaja vastu edasi donna Anna kätemaksuidees, mis läbib kogu ooperit. Tragöödia sõlmpunktiks on introduktioon, kus Don Juan surmab kahevõitlusel Komtuuri. Sellele järgneki raskeim koht donna Anna osas, kes meeletult viskub oma isa laibale ja töötab kätemaksu. Peab ütleva, et donna Anna osa mõlematel esitajatel oli selles kohas mõningaid puudujärke. Nii Stalini preemia laureaad, Eesti NSV teeneline kunstnik Meta Kodani, porgi kui ka Stalini preemia laureaad, Eesti NSV rahvakunstniku Elsa Maasiku kehastatud donna Anna reageerib kuidagi loult, leides oma isa tundmatu mõrvari poolt surmatuna. Ei saa kuidagi uskuda, et tütar läheneb oma isa laibale nii rahulikult ja põlvitades isegi kohendab kleiti. Donna Anna on siiski hispaanlanna ning tema meeletule, viha ja kätemaksuüha tekkimine peaks tema lõunamaisele temperamendile vastavalt toimuma palju ägedamalt. M. Kodaniporgi ja E. Maasiku donna Anna kätemaksuarias on aga rohkem pisaraid ja peataolekut kui tülist kätemaksuüha isa mõrvarile. Kahtlemata on need puudujärgid etenduste edasises käigus likvideeritavad. Donna Anna on oma osa arenes valmis ohverdama isegi elu, et kätte maksta ning selle tahtejõulise ja uhke naise veenva kuju loomine õnnestus mõlemal osatähtjal.

Teiseks tähtsaks naiskujuks ooperis on donna Elvira. Mozarti muusikaline käsitlus annab Elvirale vaimse õilsuse

ja kire jooned ning näitab teda listlikult, niisugusena nagu ta on võinud olla elus — siirana, äärmisusaldavana ja samal ajal kättemalhimulisena. Mõlemal donna Elvira osatähtjal — Stalini preemia laureaat Eesti NSV rahvakunstnikul Olga Lindil ja Linda Sellistemäl — õnnelua uhke ja kannatava naise tõerane kuju. Olga Lundi kehastatud donna Elviral on rohkem raevu temperamenti ja elavust, mis on käsitlusele kahtlemata kasuks. Viigiselt on rõhutatud koomilisust, st mis Don Juani ja Leporelloga te

pildis. Eesti NSV teeneline kunstnik V. Neelus Zerlinana oli väga meeldiv lihtsus ja loomulikkuses ning ke kavaldavas koketsuses Masettoga, l armsa ja veidi naiivse maatitarku kuju.

Ka August Sepp Masettona t oma osa hästi. Tema loodud Masett kuju paelus oma lihtsameelse koga ning sealjuures läbinägelikkuga ja terava mõistusega. Hea oli ka setto miimika, eriti stseenis Zerlin viendas pildis.

Don Ottavio lühikest, kuid ra osa kehastasid Enno Eesmaa ja Vi Gurjev. Don Ottavio on liüriliku kuju, armunud noormees, kelle ju domineerib armastuse teema, vaata ta tema töötusele maksta kätte armsama isa mõrvarile ning üh tunneb ta oma jõuetust võidelda lise kardetava vastasega nagu Juan. Viktor Gurjevi Don Ottavio siiras ja mehine, kuna sama kuju E Eesmaa esituses mõjus veidi kergelikult ja poisikeselikult mõninga milisuse varjundiga, mis ei ole osa iseloomuga sobiv.

Artur Linnamägi Komtuuri osas tis oma ülesande üldiselt rahuldav. Mõningal määral häirivalt mõjus puhas diktsioon, mille tõttu tekst osaliselt kaduma. Etenduste edas käigus peab noor solist pöörama kem tähelepanu vokaalsele küljele, ti intoneerimise puhtuse ja diktsi osas.

Ooperi ansamblistest oli donna A donna Elvira ja don Ottavio ter neljandas pildis veidi lohisev, ork ja lava vahel puudus küllaldaselt kontakt.

Muusikaliselt oli ooper üldiselt esitatud. Dirigent — Stalini pre laureaat, Eesti NSV teeneline kuns Kirill Raudsepp on teinud ära t töö, saavutades hea koostöö orkest

MOZART "DON JUAN"

Estonias» 5. VII
1952

itud kirest. Sügavaima
aatleb Mozart inimeste
vastastikuseid suhteid,
seid kokkupõrkeid ja
si. See avaldub tema
uses ja väljendusva-
s. Vokaalstiili ja or-
valdamise tulemusena
erites ühetaoliselt väl-
i lauljate kui ka or-
tema muusikalised ku-
nuulajale ühtsetena ja
ühtlased alati tiheda,
tegelikkusega. Selles
teoste surematus.
on Mozarti loomingus
olulisel kohal. Mozarti
astu erilist poolehoidu
orda teostada ooperira-
ka õnnestus. Tema
seisab esikohal „Don
i uudne psühholoogili-
draama žanris teos.
„Don Juan“ esietendus Prahas
obris, ning tänu oma
dramaturgilise külje
mille on see ooper
üha 165 aastat ja saa-
ogude publiku lemmik-

üžee on väga vana.
a. esmakordselt välja
nik Tirso de Molina
ndil on ka teatud aja-
imelt kõneldakse, et
olevat tõepoolest ek-
ni Don Juan Tenorio,
ndaluusia perekonnast
a seiklejalike eluviisi-
levat tõepoolest tapnud
olles enne seda röövi-
e Linnaülem maeti
kloostriisse ning talle
ssammast tema raid-
l, keda Don Juan oli
ta salaja tapnud, le-
uuldust, et Don Juan
sel hetkel, kui ta sol-
kuju. XVII sajandil
jesuüdi poolt kirjuta-
a mors sceleratissimi
mini Johannis“. See
kujutas endast allegoo-
ns VI kohta, kelle va-

litsuseajal autor elas. XVIII sajand tõi
legendi käsitusse didaktilise ja mora-
liseeriva elemendi — sellised olid Gol-
doni ja Moliere'i näidendid ja Glucki
ballett „Don Juan ehk Karistatud pa-
tune“. Kuid legendi dramatism ning
selles esinevate kujude realism ei ol-
nud veel avatud. Selle teostasid esma-
kordselt Mozart ja libretist Lorenzo
da Ponte oma geniaalses ooperis.

27. ja 28. juunil 1952 toimus Riikli-
kus Akadeemilises Ooperi- ja Balleti-
teatris „Estonia“ Mozarti ooperi „Don
Juan“ esietendus. Lavastamisel on
teatri kollektiiv lähtunud Mozarti
ooperi sügava realistlikkuse täiusliku
avamise ja tema stiili säilitamise nõue-
test. Olles tutvunud „Don Juani“ la-
vastamise kogemustega mitmetes ven-
nasvabariikide teatrites ning uurinud
läbi suure hulga kirjanduslikku ja il-
lustratiivset materjali, on ooperi la-
vastaja Stalini preemia laureaat,
VNFSV teeneline kunstnik Aleksander
Viner loonud haarava lavastuse, milles
suure emotsionaalsuse ja täpärasuse-
ga elustuvad vana hispaania legendi
kujud.

Suurepäraselt esitas ooperi nimiosa-
lise nõudlikku ja mänguliselt rasket
osa Stalini preemia laureaat, Eesti NSV
teeneline kunstnik Georg Ots, Lorenzo
da Ponte poolt kavandatud koomilise
leeri ja kogu ooperi keskne kuju —
Don Juan — ületab Mozarti muusika-
lises käsitusel kaugel koomilise tege-
lase raamid.

Kuna „Don Juan“ on kirjutatud nn.
„tormi ja tungi“ perioodil, mil isiksuse
piiramatut vabaduse probleeme olid
ühiskondlikus mõtlemises eriti aktuaal-
sed, omandades sageli isegi sügavalt
individualistliku iseloomu, püüab Mo-
zart Don Juani kuju, vaatamata selle
põhiliselt negatiivsele iseloomule, muu-
sikalisel igati õilistada. Mozart tõstab
esiplaanile tema jõu, ebatavalise võlu,
võimukuse ja julguse. Kogu tema
muusikaline partii on täis õilsust ja
mehisust. Mozarti Don Juan ei ole ko-
möödia armastaja, vaid tugev isiksus,
kes omas võlu ja võimukust. G. Ots
andis elulise ja veenva Don Juani
kuju, milles olid kehastatud kõik need
omadused, tuues selgelt esile ka
Don Juani negatiivsed jooned. Eriti
jõuliselt avaldub see ooperi finaalis,
kus Don Juan vastandab Komtuuri
raidkuju ebamaisele jõule ainult oma
raudse tahte ja julguse, õigustades
sealjuures oma pahelisust ja keeldudes
oma tegusid kahetsemast. Don Juani
osa vajaks aga siiski kohati veidi roh-

kem elavust ja liikuvust. Üldiselt
võib siiski öelda, et Don Juan on üks
G. Otsa poolt paremini kehastatud ku-
jusid, milles avaldub täiuslikult tema
laulja- ja näitlejalalent.

Hästi tuli Don Juani teenri Leporello
küllaltki raske osaga toime Ott Rau-
kas. Mozarti Leporello on koomik, arg-
piiks, maiasmokk, pilkaja ja kelm, kes
on sealjuures kiindunud oma pereme-
hesse ning valmis jagama temaga iga-
suguseid seiklusi. Kõiki neid iseloo-
mujooni kehastas Ott Raukas suure
mõõdutundega ja koomilise külje liig-
se rõhutamisega, luues realistliku ja
meeldejätava kuju.

Üks raskemaid osasid ooperis on
donna Anna osa. „Don Juani“ üheks
dramaturgiliseks lahenduseks on ise-
loomude grupeerimine ühtsete psühho-
loogiliste tseentrite ümber, mis on ke-
hastatud ühelt poolt Don Juani, teiselt
poolt Komtuuri kujus ja mis võimal-
dab üksikuid tegelasi iseloomustada ka
kaudselt. Nii kandub Komtuuri viha
oma tütre võrgutaja vastu edasi donna
Anna kättemaksuidees, mis läbib kogu
ooperit. Tragöödia sõlmpunktiks on
introduktsioon, kus Don Juan surmab
kahevõitlusel Komtuuri. Sellele järg-
nebki raskeim koht donna Anna osas,
kes meeleheitel viskub oma isa laibale
ja tõotab kättemaksu. Peab ütleva, et
donna Anna osa mõlematel esitajatel
oli selles kohas mõningaid puudujääke.
Nii Stalini preemia laureadi, Eesti
NSV teenelise kunstniku Meta Kodani-
porgi kui ka Stalini preemia laureadi,
Eesti NSV rahvakunstniku Elsa Maasi-
ku kehastatud donna Anna reageerib
kuidagi lohut, leides oma isa tunda-
tu mõrvari poolt surmatuna. Ei saa
kuidagi uskuda, et tütar läheneb oma
isa laibale nii rahulikult ja põlvitades
isegi kohendab kleiti. Donna Anna on
siiski hispaanlanna ning tema meele-
heite, viha ja kättemaksu tekkimine
peaks tema lõunamaisele temperamen-
dile vastavalt toimuma palju ügeda-
malt. M. Kodaniporgi ja E. Maasi-
ku donna Anna kättemaksuarias on aga
rohkem pisaraid ja peataolekut kui tu-
list kättemaksu isa mõrvarile. Kaht-
lemata on need puudujäägid etenduste
edasises käigus likvideeritavad. Donna
Anna on oma osa arendes valmis
ohverdama isegi elu, et kätte maksta
ning selle tahtejõulise ja uhke naise
veenva kuju loomine õnnestus mõle-
mal osatäitjal.

Teiseks tähtsaks naiskujuks ooperis
on donna Elvira. Mozarti muusikaline
käsitus annab Elvirale vaimse õilsuse

ja kire jooned ning näitab teda rea-
listlikult, niisugusena nagu ta oleks
võinud olla elus — siirana, äärmiselt
usaldavana ja samal ajal kättemaksu-
himulisena. Mõlemal donna Elvira
osatäitjal — Stalini preemia laureadil,
Eesti NSV rahvakunstnikul Olga Lun-
dil ja Linda Sellistemäel — õnnestus
luua uhke ja kannatava naise tõepä-
rane kuju. Olga Lundil kehastatud
donna Elviral on rohkem raevukat
temperamenti ja elavust, mis on osa
käsitusel kahtlemata kasuks. Veidi
liigselt on rõhutatud koomilisust stsee-
nis Don Juani ja Leporelloga teises
pildis.

Eesti NSV teeneline kunstnik Vera
Neelus Zerlinana oli väga meeldiv oma
lihtsuses ja loomulikkuses ning kerges
kavaldavas koketsuses Masettoga, luues
armsa ja veidi nativse maatilarlapse
kuju.

Ka August Sepp Masettona täitis
oma osa hästi. Tema loodud Masetto
kuju paelus oma lihtsameelse koomi-
kaga ning sealjuures läbinägelikkusega
ja terava mõistusega. Hea oli ka Ma-
setto miimika, eriti stseenis Zerlinaga
viiendas pildis.

Don Ottavio ühest, kuid rasket
osa kehastasid Enno Eesmaa ja Viktor
Gurjev. Don Ottavio on lüüriline
kuju, armanud noormees, kelle juures
domineerib armastuse tema, vaatama-
ta tema töötusele maksta kätte oma
armsama isa mõrvarile ning ühtlasi
tunneb ta oma jõuetust võidelda sel-
lise kardetava vastasega nagu Don
Juan. Viktor Gurjevi Don Ottavio oli
siiras ja mehine, kuna sama kuju Enno
Eesmaa esituses mõjus veidi kergats-
likult ja poisikeselikult mõninga koo-
milisuse varjundiga, mis ei ole selle
osa iseloomuga sobiv.

Artur Linnamägi Komtuuri osas täi-
tis oma ülesande üldiselt rahuldavalt.
Mõningal määral häirivalt mõjus eba-
puhas diktsioon, mille tõttu tekst läks
osaliselt kaduma. Etenduste edasises
käigus peab noor solist pöörama roh-
kem tähelepanu vokaalsele küljele, eri-
ti intoneerimise puhtuse ja diktsiooni
osas.

Ooperi ansamblitest oli donna Anna,
donna Elvira ja don Ottavio tertselt
neljandas pildis veidi lohisev, orkestri
ja lava vahel puudus küllaldaselt tihedat
kontakt.

Muusikalisel oli ooper üldiselt hästi
esitatud. Dirigent — Stalini preemia
laureaat, Eesti NSV teeneline kunstnik
Kirill Raudsepp on teinud ära tubli
töö, saavutades hea koostöö orkestri ja

lava vahel. Vaideldavateks momenti-
deks on veidi teravatena tunduvad
dünaamilised kontrastid ja mõningate
tempode valik. Teises pildis esines
tempolisi ebatäpsusi donna Elvira
(Olga Lund) ja orkestri vahel. Samuti
oli menueti tempo ballistseenis liiga
aeglane. Kohati kippus orkester soliste
katma. Orkestri fortissimo kasutamist
on kahtlemata kõige raskem lahendada
ooperi finaalis, kus selle aste sõltub
suurel määral Komtuuri osatäitja vo-
kaalsetest võimetest. Siin on tarvis
orkestri ja solisti vahelkorda eriti hoo-
likalt tasakaalustada, et orkester ei ka-
taks solisti ning ühtlasi ei kaotaks oma
jõulisust.

Eesti NSV teenelise kunstitegelase
Natalie Mei lavakujundus ja kostüümid
on teostatud maitsekalt ja suure stiili-
puhtusega, jättes ereda, elurõõmsa ja
värviküllase mulje, mis on täiesti
kooskõlas ooperi iseloomuga.

Mozarti ooperi „Don Juan“ lavasta-
mine on olnud komistuskiviks palju-
dele teatritele. Peamiseks raskuseks on
olnud Mozarti stiili tabamine ja tema
ooperi idee õige lahtimõistamine.
Nagu Shakespearegi, kasutab Mozart
koomilisi stseene situatsiooni traagili-
suse rõhutamiseks ning nende lavasteo-
seid ühendab kujude tohutu emotsio-
naalsus ja mõtte dramatism. Kui „Fi-
garo pulma“ võib nimetada karakterite
komöödiaks, siis „Don Juan“ kujutab
endast psühholoogilist draamat. Mo-
zart ja da Ponte, nimetades oma teost
„Dramma giocoso“ (lõbusaks draamaks),
rõhutasid sellega traagiliste ja koomi-
liste elementide võrdõiguslikkust oope-
ris. Tavaliselt on peamisteks vigadeks
kas ühe või teise küüje liigne rõhuta-
mine või jällegi liigne stiliseerimine.
Kättemaksuidee kogu tähtsuse juures
„Don Juani“ jäävad tugevaimateks
ooperi elulised kujud. Mitte Komtuuri,
vaid Don Juan, mitte don Ottavio, vaid
Leporello, mitte donna Anna, vaid Zer-
lina on muusikalisel kõige meeldejä-
vavad. Selles suhtes komöödialik toon
nagu domineeriks traagilise üle. Kuid
„Don Juan“ ei ole koomiline ooper.
RAT „Estonia“ kollektiiv on Mozarti
„Don Juani“ lavastades leidnud õige
tee, sünteseerides — nagu Mozart seda
on kavandanud — traagilised ja koo-
milised elemendid ühtseks muusika-
seks draamaks, tuues elavalt ja rea-
listlikult lavale Mozarti surematu
meisteriteose. See lavastus on RAT
„Estonia“ kollektiivile kahtlemata
uueks loominguliseks saavutuseks.

F. RANDEL